

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVI

2020.

Broj: 01-02-06-11-1-2332-6 /20

Sarajevo, septembar 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	POSLOVI IZ NADLEŽNOSTI DIREKCIJE	12
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	14
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	16
7.1.1	Prihodi i primici	16
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	16
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	16
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	17
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	19
7.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	19
7.2	BILANS STANJA.....	19
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	19
7.2.2	Stalna sredstva	19
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	20
7.2.4	Popis sredstava i obaveza.....	21
8.	JAVNE NABAVKE	21
9.	SUDSKI SPOROVI.....	24
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	25
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	26
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu	27
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine.....	30

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalne direkcije robnih rezervi (u daljem tekstu: Direkcija)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Direkcije na 31. 12. 2020. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Obaveze i izdaci po osnovu nabavki robnih rezervi na datum bilansa precijenjeni su za 99.509 KM. Knjigovodstveno evidentiranje izvršeno je na osnovu Ugovora i fakture dobavljača od 29. 1. 2021. godine, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Direkcije u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Rješenjem Uprave za indirektno oporezivanje od 17. 1. 2017. godine Direkciji je oduzet PDV broj, ali se postupak prestanka registracije ne može okončati jer Direkcija ima neizmirene obaveze po osnovu indirektnih poreza iz ranijeg perioda u iznosu od 4.241.334 KM. Za izmirenje ove obaveze Direkcija je budžetskim zahtjevom tražila 1.000.000 KM, dok je Budžetom FBiH za 2020. godinu odobreno 100.000 KM (tačka 7.2.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Direkcije odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Direkcije;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalne direkcije robnih rezervi za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Direkcije za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Prijedlog srednjoročnog programa robnih rezervi za period od pet godina nije dostavljen Vladi FBiH u skladu sa Zakonom o federalnim robnim rezervama. Zbog toga nije donesen Srednjoročni program federalnih robnih rezervi, kojim se utvrđuje vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi; njihov teritorijalni razmještaj; količina roba za obnavljanje, najmanja količina roba koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, te broj dana snabdijevanja ovim količinama i uslovi pod kojima se određene vrste i količine federalnih robnih rezervi povjeravaju na skladištenje (tačka 5. Izvještaja);**
2. **Nije postupljeno u skladu s članom 69. Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak javne nabavke u slučaju kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava. Proveden je postupak i zaključen Kupoprodajni ugovor sa dobavljačem u vrijednosti od 702.000 KM, iako je procijenjena vrijednost nabavke bila za 102.024 KM manja od vrijednosti nabavke (tačka 8. Izvještaja);**
3. **Nabavke usluga skladištenja i obnavljanja robnih rezervi na osnovu kojih je zaključeno osam ugovora u vrijednosti od 626.927 KM nisu provedene uz primjenu odgovarajućeg postupka, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja);**
4. **Godišnji popis imovine i obaveza Direkcije na 31. 12. 2020. godine i usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem nije u potpunosti izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.1.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Direkcije u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Direkcije odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Direkcije, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 9. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Uspostaviti i implementirati sistem internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, u dijelu upravljanja rizicima i praćenja i procjene.	tačka 4.
2.	Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačiniti u skladu s Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	tačka 4.
3.	Sačiniti prijedlog srednjoročnog programa federalnih robnih rezervi i dostaviti ga Vladi FBiH na usvajanje, u skladu sa Zakonom o federalnim robnim rezervama.	tačka 5.
4.	Trogodišnji i godišnji plan rada i izvještaj o radu sačinjavati u skladu sa Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.	tačka 6.
5.	Blagovremeno dostavljati Vladi FBiH prijedlog Godišnjeg programa rada federalnih robnih rezervi, u skladu s članom 7., 8. i 9. Zakona o federalnim robnim rezervama, kako bi se nakon donošenja realizovale planirane aktivnosti.	tačka 6.
6.	Izvještaj o poslovanju federalnim robnim rezervama sačiniti i dostaviti u skladu s članom 36. Zakona o federalnim robnim rezervama i članom 22. i 23. Uredbe o uslovima skladištenja, osiguranja, nabavke, prodaje, zanaavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama.	tačka 6.
7.	Donijeti odluku o radnom vremenu u skladu s Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.	tačka 7.1.2.1
8.	Evidenciju radnog vremena voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	tačka 7.1.2.1
9.	Kontrolu zaključenih ugovora o skladištenju i obnavljanju robnih rezervi vršiti u skladu s Pravilnikom o kontroli i nadzoru skladištara, roba i usluga u Direkciji.	tačka 7.1.2.2
10.	Preispitati opravdanost isplate naknada članovima komisija u kojima su angažovani zaposlenici za obavljanje redovnih poslova.	tačka 7.1.2.2
11.	Obračun poreza i doprinosa na naknade nastale po osnovu nesamostalne djelatnosti vršiti na način propisan Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.	tačka 7.1.2.2
12.	Račune za reprezentaciju priznavati u skladu sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima Direkcije.	tačka 7.1.2.2
13.	U cilju bolje zaštite imovine i smanjenje rizika od gubitka uskladištene robe, poduzeti aktivnosti na stvaranju uslova i obezbjeđenju kvalitetnijih sredstava osiguranja robnih rezervi od skladištara i ugovorima osigurati kvalitetnije klauzule njihove zaštite (garancija, hipoteka ili založnih prava).	tačka 7.2.1
14.	Knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije.	tačka 7.2.2

15.	Rashodovanje stalnih sredstava vršiti u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	tačka 7.2.2
16.	Poduzeti aktivnosti prema Vladi FBiH u cilju izmirenja obaveza po osnovu poreza na dodanu vrijednost.	tačka 7.2.3
17.	Prije godišnjeg popisa izvršiti usaglašavanje stanja iskazanih u pomoćnim evidencijama sa stanjem iskazanim u Glavnoj knjizi.	tačka 7.2.4
18.	Godišnjim popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu i obaveze, utvrditi iskazana stanja, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, te donijeti odluke u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.	tačka 7.2.4
19.	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	tačka 8.
20.	Obnavljanja robnih rezervi vršiti po postupcima, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a ugovore zaključivati sa ponuđačima koji dostave dokumentaciju, u skladu s traženom tenderskom dokumentacijom.	tačka 8.
21.	Plan javnih nabavki objaviti u skladu s članom 17. stav 2. Zakona o javnim nabavkama i sa svim propisanim podacima.	tačka 8.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Budžet FBiH za 2020. godinu;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o federalnim robnim rezervama;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalna direkcija robnih rezervi je samostalna federalna upravna organizacija osnovana Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹. Direkcija vrši stručne i druge poslove koji se odnose na nabavku, razmjestaj, zanaavljanje, čuvanje i korištenje robnih rezervi Federacije, provođenje mjera radi intervencije na tržištu, bilansiranje roba za potrebe rezervi Federacije BiH i saradnju sa organima za robne rezerve u kantonima, općinama i preduzećima. Poslovi iz nadležnosti Direkcije su utvrđeni i Zakonom o federalnim robnim rezervama², Uredbom o uslovima skladištenja, osiguranja, nabavke, prodaje, zanaavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama³, Uredbom o priznavanju rastura, kala, kvara i loma na robama robnih rezervi⁴ i Odlukom o rokovima obnavljanja federalnih robnih rezervi⁵.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji od 10. 2. 2009. godine, sa izmjenama iz 2010., 2012. i 2018. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost. Za izvršavanje poslova i radnih zadataka formirane su sljedeće organizacione jedinice: Odjeljenje za robne rezerve, Odjeljenje za pravne i opće poslove i Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti Direkcije sistematizovano je 31 radno mjesto, od čega 15 radnih mjesta državnih službenika i 16 namještenika. Na 31. 12. 2020. godine bilo je zaposleno 20 izvršilaca (direktor, tri rukovodeća državna službenika, sedam državnih službenika i devet namještenika). Budžetom FBiH za 2020. godinu planiran je 21 zaposlenik.

Direkcijom rukovodi direktor Tončo Bavrka, koji je imenovan 19. 8. 2008. godine.

Sjedište Direkcije je u Sarajevu, u Ulici Antuna Branka Šimića broj 4.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Direkcije za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2020. do septembra 2021. godine, sa prekidima.

Direkcija je prethodno dostavila obavještenje u kome je navedeno da zbog novonastale situacije izazvane pandemijom COVID-19 nije u mogućnosti osigurati slobodan prostor za obavljanje revizije, te je stoga revizija umjesto u prostorijama Direkcije, obavljena u Uredu za reviziju institucija u FBiH.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

---

¹ "Sl. novine FBiH", br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06

² "Sl. novine FBiH", br. 46/99

³ "Sl. novine FBiH", br. 78/09

⁴ "Sl. novine FBiH", br. 4/01

⁵ "Sl. novine FBiH", br. 4/01 i 65/06

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio finansijsku reviziju Direkcije za 2017. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Direkcija nije postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i nije obavijestila o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Na poziciji stalnih sredstava i njihove ispravke iskazana je oprema, koja nije bila iskazana u 2017. godini kada je nabavljena.
- 2) Pravosnažne sudske presude iz radnog odnosa evidentirane su u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija.
- 3) Uz godišnje računovodstvene izvještaje, dostavljen je tekstualni dio u kome je obrazloženo izvršenje budžeta, analize i odstupanja, kako je to propisano odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Izvršeno je ocjenjivanje državnih službenika i namještenika, ali rješenja o ocjeni nisu donesena u roku od 30 dana poslije isteka perioda za koji se ocjenjuje.
- 2) U saradnji sa nadležnim organima nastavljene su aktivnosti na preuzimanju dijela neperspektivne vojne imovine, za uskladištenje federalnih robnih rezervi.
- 3) Poduzimane su zakonom propisane mjere za naplatu sumnjivih i spornih potraživanja.
- 4) Poduzete su aktivnosti na izmirenju obaveza po osnovu poreza na dodanu vrijednost, a obaveza je umanjena za iznos odobrenih sredstava.

Nerealizovane preporuke

- 1) Uspostaviti odgovarajući sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru.
- 2) Inicirati aktivnosti na usklađivanju i unapređenju važeće zakonske regulative kojom su uređeni i regulisani poslovi iz nadležnosti Direkcije, te interne akte preispitati i uskladiti sa istom.
- 3) U godišnji izvještaj o radu Direkcije uključiti podatke propisane članom 23. Uredbe o uslovima skladištenja, osiguranja, nabavke, prodaje, znavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama.
- 4) U saradnji sa nadležnim institucijama donijeti srednjoročni program od pet godina i poduzeti aktivnosti na očuvanju tajnosti podataka iz srednjoročnog programa i godišnjeg programa Direkcije, obzirom da su isti u skladu s članom 7. Zakona o federalnim robnim rezervama državna tajna.
- 5) Kako bi se realizovale planirane aktivnosti potrebno je da Direkcija u saradnji sa Vladom FBiH poduzme sve mjere za blagovremeno donošenje i od Vlade FBiH usvajanje Godišnjeg programa rada Direkcije, te blagovremeno pokretanje postupaka nabavke robnih rezervi.
- 6) Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, kako je to propisano članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.
- 7) Preispitati opravdanost isplate naknada članovima komisija u koje su angažovani zaposlenici za obavljanje poslova iz nadležnosti.

- 8) Obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade po osnovu rada zaposlenika u komisijama vršiti u skladu s odredbama člana 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i člana 8. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.
- 9) U cilju bolje zaštite imovine i smanjenje rizika od gubitka uskladištene robe, poduzeti aktivnosti na stvaranju uslova i obezbjeđenju kvalitetnijih sredstava osiguranja robnih rezervi od skladištara i ugovorima osigurati kvalitetnije klauzule njihove zaštite (garancija, hipoteka ili založnih prava).
- 10) Utvrditi stvarnu sadašnju vrijednost stalnih sredstava i ispravke istih te izvršiti potrebna knjiženja.
- 11) Nakon izvršenog popisa imovine i obaveza potrebno je uskladiti knjigovodstveno stanje sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, dati prijedlog o rashodu, otpisu i načinu knjiženja eventualnih razlika, te donijeti odluku u skladu s članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
- 12) Tendersku dokumentaciju sačinjavati sa svim elementima propisanim Zakonom o javnim nabavkama.
- 13) Potrebno je Plan javnih nabavki donijeti blagovremeno i sa svim propisanim podacima.
- 14) Poboljšati interne kontrole nakon zaključivanja ugovora o skladištenju i znavljanju robnih rezervi.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Preporuka koja se odnosi na postupak znavljanja robnih rezervi i evidentiranju poslovnih promjena u vezi znavljanja nije ocijenjena jer u 2020. godini je vršeno znavljanje „staro za novo“.
- 2) Kratkoročno razgraničeni prihodi i kratkoročno razgraničeni rashodi nisu evidentirani s obzirom na to da je znavljanje u 2020. godini vršeno „staro za novo“.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu data je ukupno 21 preporuka, od čega je sedam novih i 14 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2017. godinu (13 nerealizovanih i jedna djelimično realizovana).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Direkcija u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁶, Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela⁹.

Direktor je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole, u skladu s propisima koji to regulišu, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog,

---

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁹ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u instituciji. Odgovoran je i da ciljeve korisnika javnih sredstava ostvaruje upravljanjem tim sredstvima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Također, odgovoran je za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole) i za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u svim organizacionim jedinicama institucije, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa standardima interne kontrole.

S tim u vezi, donesen je značajan broj internih akata iz nadležnosti, kojima je uređeno poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni. Određeni broj internih akata nije usklađen sa važećim propisima (Pravilnik o rukovanju gotovim novcem, Pravilnik o kancelarijskom poslovanju, Pravilnik o radnim odnosima, Računovodstvene politike i dr.)

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđena je organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta, sa opisom svakog radnog mjesta i potrebnim uslovima za njihovo obavljanje, uključujući i obaveze i odgovornosti. Donesen je Kodeks ponašanja i svaki je zaposlenik upoznat sa obavezom poštivanja Etičkog kodeksa za državne službenike u FBiH¹⁰, što se u skladu s članom 22. ovog Etičkog kodeksa dokazuje potpisivanjem izjave o upoznavanju sa sadržajem Kodeksa, koja je dio personalnog dosijea zaposlenih u organu državne službe.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da sistem internih kontrola nije adekvatno uspostavljen, kako je utvrđeno Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Pravilnik o internoj kontroli, koji je donesen 31. 12. 2005. godine, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, nije ažuriran. Ovim Pravilnikom procijenjena su 23 postupka sa visokim i srednjim rizikom, za koje nisu utvrđeni adekvatni postupci nadgledanja. Nije sačinjena mapa ključnih poslovnih procesa koja bi sadržavala opise poslovnih procesa koji se realiziraju, način njihovog provođenja, pravila, procedure, kontrole, nadležnosti i odgovornosti potrebne za njihovu realizaciju. Također, ne vrši se samoprocjena sistema internih kontrola, koja osigurava uočavanje nedostataka sistema internih kontrola. Nije uspostavljen Registar rizika, kao ni Strategija upravljanja rizicima. Zbog navedenog nije uspostavljeno upravljanje rizicima, praćenje i procjena na nivou Direkcije.

Imenovan je koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu. Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2020. godinu sačinjen je i 2. 3. 2021. godine dostavljen Federalnom ministarstvu finansija. U Godišnjem izvještaju konstatovani su navedeni propusti i navedene su mjere koje se planiraju poduzeti za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Imajući u vidu navedeno, može se zaključiti da Direkcija nije uspostavila sistem internih kontrola prema COSO modelu u dijelu upravljanja rizicima i praćenja i procjene, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH i ostali propisi vezani za sistem internih kontrola.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti Direkcije je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija, ali ne u skladu s članom 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti. U Izjavi je navedeno da je Strateški plan za 2020.-2022. godine donesen i objavljen na službenoj internet stranici, iako smo utvrdili da nije sačinjen; da su rashodi i izdaci evidentirani u glavnoj knjizi na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja, iako smo konstatovali da su izdaci za nabavku koji su nastali u 2021. godini, evidentirani u 2020. godini, te navedeno da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, iako smo konstatovali da usklađivanje nije izvršeno.

---

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 63/20

Preporuke:

- *uspostaviti i implementirati sistem internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, u dijelu upravljanja rizicima i praćenja i procjene;*
- *izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačiniti u skladu s Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.*

Interna revizija

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹¹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH¹² predviđeno je da će internu reviziju Direkcije, obavljati Jedinica za internu reviziju pri Federalnom ministarstvu finansija. Direkcija u 2020. godini nije bila predmet revizije ove Jedinice za internu reviziju.

5. POSLOVI IZ NADLEŽNOSTI DIREKCIJE

Formiranje, korištenje, obnavljanje, teritorijalni razmještaj, osiguranje i održavanje prostora za smještaj i čuvanje, poslovanje i finansiranje federalnih robnih rezervi, te prava i dužnosti federalnih organa u poslovanju federalnim robnim rezervama na teritoriji Federacije BiH, uređeno je Zakonom o federalnim robnim rezervama (u daljem tekstu: Zakon). Uslovi skladištenja, osiguranja, nabavke i prodaje, obnavljanja, intervencija na tržištu, prava i obaveze Direkcije i pitanje nadzora nad federalnim robnim rezervama utvrđeni su Uredbom o uslovima skladištenja, osiguranja, nabavke, prodaje, znavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama (u daljem tekstu: Uredba).

Srednjoročnim programom federalnih robnih rezervi od pet godina i godišnjim programom utvrđeno je obavljanje poslova federalnih robnih rezervi, koji su državna tajna, u skladu s članom 7. Zakona. Ove programe donosi Vlada FBiH na prijedlog Direkcije, na osnovu usaglašenog prijedloga sa ministarstvima nadležnim za poslove: odbrane; finansija; trgovine; energije, rudarstva i industrije; poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i zdravstva.

Srednjoročni program od pet godina, koji bi trebao biti osnov za izradu godišnjih planova, Direkcija u 2020. godini nije predložila Vladi FBiH. Zbog toga nije određena vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi, njihov teritorijalni razmještaj, količina roba za obnavljanje, najmanja količina robe (po vrstama) koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, broj dana snabdijevanja ovim količinama, te uslovi pod kojima se određene vrste i količine robnih rezervi povjeravaju na skladištenje u skladu s članom 9. Zakona.

Savjet, kao stručno i savjetodavno tijelo obrazuje se u Direkciji, prema članu 26. Zakona, a razmatra i daje mišljenja o pitanjima koja se odnose na: polazne osnove i normative za pojedine robe radi izrade bilansa roba; liste roba, odnosno robnih grupa koje se predlažu za federalne robne rezerve; prijedlog teritorijalnog razmještaja i disperzije skladišnih kapaciteta za robe u zavisnosti od njihove namjene (strateške ili tržišno-interventne); planove razvoja materijalne osnove; godišnje izvještaje o radu; prijedloge za uvođenje mjera intervencije na tržištu; finansijski plan Direkcije i izvještaje po pojedinim pitanjima rada prije upućivanja Vladi FBiH ili drugim tijelima; godišnji obračun, problematiku u vezi federalnih robnih rezervi; nacrt zakona i druge propise iz oblasti federalnih robnih rezervi iz nadležnosti Direkcije. Savjet sačinjava direktor, koji je po svojoj funkciji predsjednik Savjeta i po jedan predstavnik federalnih ministarstava nadležnih za poslove: odbrane; finansija; trgovine; energije, rudarstva i industrije; poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; zdravstva i jedan istaknuti stručnjak sa područja robnih rezervi. Vlada Federacije BiH je, na prijedlog Direkcije imenovala Savjet 28. 7. 2016. godine, koji sačinjavaju direktor Direkcije i po jedan predstavnik federalnih ministarstava finansija;

---

¹¹ "Sl. novine FBiH", br. 47/08 i 101/16

¹² "Sl. novine FBiH", br. 82/13 i 74/14

trgovine; energije, rudarstva i industrije; poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; zdravstva i jedan predstavnik Federalne uprave civilne zaštite. Savjet je u 2020. godini održao 12 sjednica. Poslovníkom o radu Savjeta utvrđeni su organizacija i način rada, te da će se redovne sjednice održavati u pravilu jednom mjesečno. Na osnovu zapisnika sa sjednica koji su nam prezentirani, konstatovali smo da zapisnici nisu imali oznaku povjerljivo, kako je to utvrđeno Poslovníkom o radu. Poslovníkom je utvrđena i obaveza Savjeta da sačinjava izvještaj o radu i to najkasnije do petog radnog dana u mjesecu za sjednicu održanu prethodnog mjeseca, a godišnje najkasnije do 15. januara naredne godine. Izvještaj o radu Savjeta, direktor Direkcije dostavlja Vladi FBiH u sklopu izvještaja o radu Direkcije. Godišnji izvještaj o radu Savjeta dostavljen je Direkciji 5. 1. 2021. godine.

Napominjemo da odredbe Zakona i Uredbe nisu usaglašene. Prema Zakonu, poslovanje federalnim robnim rezervama Direkcija bi trebala obavljati preko svog žiro-računa, utvrditi rezultate poslovanja i rasporediti ostvarena sredstva svojim godišnjim obračunom, koji odobrava Vlada FBiH. Sredstva pozitivnog rezultata poslovanja Direkcije, utvrđena godišnjim obračunom, raspoređuju se u dio koji se odnosi na poslovni fond, dok će se negativan rezultat poslovanja, iskazan godišnjim obračunom, pokriti sredstvima budžeta Federacije BiH ili na drugi način. Shodno naprijed navedenom Direkcija ima obilježja privrednog društva, međutim, članom 22. Uredbe, koja je donesena deset godina nakon Zakona, propisano je da Direkcija vodi računovodstvo robnih rezervi u skladu sa propisima o vođenju računovodstva budžetskih korisnika.

Uredbom je propisano da će Direkcija robne rezerve skladištiti u skladištima u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, skladištima na kojima Federacija BiH ima pravo korištenja na osnovu kreditiranja njihove izgradnje i u skladištima uzetim u zakup, što se uređuje posebnim ugovorom koji potpisuje direktor Direkcije. Obzirom da Direkcija raspolaže samo jednim skladištem, najveći dio robnih rezervi smješten je u skladištima uzetim u zakup. Skladišni prostori moraju ispunjavati uslove za skladištenje svih vrsta roba, što podrazumijeva da određeni skladišni prostori moraju biti mikroklimatski adaptirani za određene vrste roba, kako bi se očuvao kvalitet roba i omogućili uslovi ispunjenja predviđenog roka trajanja. Skladištari moraju ispunjavati minimalno tehničke uslove za skladištenje roba kao i posebne uslove koji se odnose na dokaz o pozitivnom poslovanju preduzeća, te određeni broj uposlenih. U svrhu osiguranja uskladištene robe skladištar je obavezan prilikom potpisivanja ugovora o skladištenju Direkciji dostaviti garanciju banke i potvrdu o solventnosti, ne stariju od trideset dana ili mjenice potpisane i ovjerene pečatom, akceptirane, sa "klauzulom bez protesta", mjenično očitovanje ovjereno kod notara i potvrdu o solventnosti, ne stariju od trideset dana.

Prezentirana je Odluka od 25. 4. 2019. godine, koju je direktor donio na osnovu člana 7. Uredbe, kojom je utvrđeno da će Direkcija radi dodatne zaštite roba u postupku obnavljanja za koje se traži maksimalno četiri mjeseca, od skladištara s kojim ima zaključen ugovor, da osigura bankovnu garanciju plativu na prvi poziv na iznos tržišne vrijednosti roba koja je predmet obnavljanja na dan odobrenja. Odredbe ove Odluke neće se primjenjivati na obnavljanje robnih rezervi - zamjenom „staro za novo“, što će se preciznije definisati Ugovorom o skladištenju i obnavljanju roba.

Također, direktor je 27. 2. 2020. godine donio Pravilnik o kontroli i nadzoru skladištara, roba i usluga u Direkciji, kojim je između ostalog utvrđeno da se planom obnavljanja robnih rezervi utvrđuje postupak obnavljanja, koji može biti, „zamjena roba“, gdje ukupna količina roba mora uvijek biti na stanju i biti dostupna Direkciji u svakom trenutku. Ovaj postupak podrazumijeva da skladištar najprije mora osigurati robu kako bi dobio pisani nalog da može raspolagati starom robom. Ovaj postupak treba primijeniti kod sukcesivnog obnavljanja. Drugi postupak je „obnavljanje roba u određenom vremenskom roku“ kod koga skladištar treba prije početka obnavljanja osigurati bankovnu garanciju plativu na prvi poziv, koja će vrijediti dok se postupak obnavljanja ne završi.

Pravilnikom o kontroli i nadzoru skladištara, roba i usluga u Direkciji, koji je direktor donio 27. 2. 2020. godine, predviđeno je donošenje Plana obnavljanja roba, a koji čini dio Godišnjeg programa rada Direkcije. Također, nije nam prezentirano da je u revidiranoj godini, pomoćnik direktora za robne rezerve najmanje dva puta godišnje zajedno sa zaposlenicima koji su operativno zaduženi za nadzor i kontrolu roba, obišao skladištare, kako je predviđeno ovim Pravilnikom. Prezentirana su dva zapisnika, koje su sačinila dva zaposlenika Direkcije, prilikom kontrole dva skladištara na terenu.

U prethodnom periodu u cilju osiguranja uskladištene robe Direkcija je obezbijedila isključivo mjenice. Ugovorom je definisano da je skladištar dužan blagovremeno i uz pismenu saglasnost Direkcije obnoviti ukupnu količinu uskladištene robe zamjenom za istu količinu, istog kvaliteta, u skladu sa Odlukom o rokovima obnavljanja federalnih robnih rezervi, bez naknade. U revidiranoj godini obnavljanje je vršeno samo postupkom „staro za novo“. U uzetom uzorku konstatovali smo da su skladištari u skladu sa ugovorom dva puta godišnje (30. 6. i 31. 12. 2020. godine) izvršili popis robe i Direkciji dostavili popisne liste, te o vlastitom trošku dva puta godišnje (30. 3. i 30. 9. 2020. godine), angažovali ovlaštenu kontrolu kuću kako bi se potvrdila količina i kvalitet robe.

Obnavljanje robnih rezervi u 2020. godini nije knjigovodstveno evidentirano, te iz tog razloga nismo mogli izvršiti ocjenu postupanja po preporukama koje su date u Izvještaju o reviziji iz prethodnog perioda.

S obzirom na navedeno, Direkcija u 2020. godini nije Vladi FBiH predložila Prijedlog srednjoročnog programa federalnih robnih rezervi od pet godina, niti je u prethodnom periodu Vlada FBiH na prijedlog Direkcije donijela srednjoročni program, te samim tim nisu određeni vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi, njihov teritorijalni razmještaj, količina roba za zadržavanje, najmanja količina robe (po vrstama) koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, broj dana snabdijevanja ovim količinama, te uslovi pod kojima se određene vrste i količine federalnih robnih rezervi povjeravaju na skladištenje, kako je predviđeno članom 9. Zakona. Ovo naglašavamo jer je srednjoročni program osnov za izradu godišnjeg programa koji je, u skladu sa ovim članom Zakona, Direkcija obavezna predložiti Vladi FBiH na usvajanje.

Nije bilo prijedloga intervencija na tržištu, niti je Vlada FBiH u 2020. godini donosila odluke o intervenisanju na tržištu.

Preporuke:

- **sačiniti prijedlog srednjoročnog programa federalnih robnih rezervi i dostaviti ga Vladi FBiH na usvajanje, u skladu sa Zakonom o federalnim robnim rezervama.**

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžetom FBiH za 2020. godinu Direkciji su odobrena sredstva u iznosu od 4.784.800 KM i to za nabavku stalnih sredstava (2.010.000 KM), izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (2.021.100 KM), plaće, naknade i doprinose (672.300 KM) i tekuće transfere i druge tekuće rashode (81.400 KM). Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH sredstva su umanjena za 92.676 KM, te je odobreno 4.692.124 KM. Umanjenje je izvršeno na poziciji plaća, naknada i doprinosa (49.133 KM), izdataka za materijal, sitan inventar i usluge (36.000 KM) i nabavci opreme (5.000 KM).

Rješenjem Federalnog ministarstva finansija od 30. 11. 2020. godine odobrena je unutrašnja preraspodjela sredstava u iznosu od 23.500 KM. Umanjene su pozicije bruto plaća i naknada (7.500 KM), izdaci za energiju (2.000 KM), unajmljivanje imovine i opreme (10.000 KM) i izdaci osiguranja (4.000 KM), a uvećane pozicije naknada troškova zaposlenih (7.500 KM), izdaci za komunikacije (2.000 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (10.000 KM) i ugovorene usluge (4.000 KM).

Godišnji plan rada Direkcije za 2020. godinu Vlada FBiH je usvojila Zaključkom od 5. 12. 2019. godine. **Ovaj Plan ne proizilazi iz trogodišnjeg plana rada, koji nije sačinjen za period 2020-2022. godine, niti je usklađen sa odobrenim Budžetom, u skladu sa Uredbom o planiranju rada i izvještavanju u radu Vlade FBiH, federalnih ministarstava i institucija¹³.** Planirana je izrada Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u prvom kvartalu i Prednacrta Zakona o robnim rezervama u trećem kvartalu 2020. godine, međutim nije nam prezentirano da su ove aktivnosti izvršene.

---

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 89/14, 107/14

Prijedlog Godišnjeg programa Direkcije za 2020. godinu dostavljen je Vladi FBiH 13. 7. 2020. godine uz mišljenje Federalne uprave civilne zaštite, federalnih ministarstava trgovine i energije, rudarstva i industrije, a za mišljenja federalnih ministarstava poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i zdravstva navedeno je da će dostaviti naknadno. Vlada FBiH je 23. 7. 2020. godine usvojila ovaj Program. Članom 8. Zakona o federalnim robnim rezervama predviđeno je da na prijedlog Direkcije, Vlada FBiH donosi srednjoročni program od pet godina i godišnji program, na osnovu usaglašenog prijedloga sa ministarstvima nadležnim za poslove: odbrane; finansija; trgovine; energije, rudarstva i industrije; poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i zdravstva.

Godišnjim programom rada Direkcije nije u potpunosti određena vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi, njihov teritorijalni razmještaj, količina roba za obnavljanje, najmanja količina robe (po vrstama) koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, broj dana snabdijevanja ovim količinama, te uslovi pod kojima se određene vrste i količine robnih rezervi povjeravaju na skladištenje, kako je utvrđeno u članu 9. Zakona.

Izveštaj o radu Direkcije za 2020. godinu u kome je i realizacija robnih rezervi, Vlada FBiH je usvojila zaključkom od 21. 1. 2021. godine. Navedeno je da povećanje zaliha robnih rezervi nije ostvareno u planiranom obimu i količini. Uzrok niske realizacije planiranih nabavki je kašnjenje u donošenju Plana javnih nabavki i pokretanje postupaka nabavki, kako je navedeno zato što Direkcija nije planirala nabavku robnih rezervi u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće uzrokovanog pojavom koronavirusa (COVID 19), jer nisu znali do kada će trajati i za što se eventualno predviđena sredstva mogu prenamijeniti. Ovaj Izveštaj nije sačinjen na osnovu Godišnjeg plana rada Direkcije, već je sačinjen na osnovu realizacije Godišnjeg programa rada Direkcije, koji se odnosi na federalne robne rezerve.

U skladu s članom 36. Zakona i članovima 22. i 23. Uredbe Direkcija je dužna sačinjavati i dostavljati Vladi FBiH na usvajanje, kvartalne i godišnji izvještaj o upravljanju robnim rezervama. Navedeni izvještaji treba da sačinjavaju prikaz ostvarenih prihoda i izdataka poslovanja, stanje obaveza i potraživanja, prikaz stanja robnih rezervi, prikaz prodaja i izvršenih nabavki robe, te kontrola robnih rezervi, kao i premještaj robe, realizaciju odluka i zaključaka Vlade FBiH, osiguranje skladišnog prostora za smještaj federalnih robnih rezervi i pregled poduzetih upravnih i drugih postupaka. **Kvartalni i godišnji izvještaj o upravljanju robnim rezervama u 2020. godini nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom i Uredbom. Sačinjen je samo Godišnji izvještaj o radu Direkcije za 2020., koji ne sadrži sve navedene podatke. Sastavni dio Godišnjeg obračuna, koji odobrava Vlada FBiH, sa mišljenjem Savjeta federalnih robnih rezervi, nije Izveštaj o poslovanju federalnim robnim rezervama.**

Na osnovu navedenog konstatovali smo da Direkcija nije sačinila i dostavila nadležnim organima i institucijama i trogodišnji i godišnji plan rada i izvještaj o radu u skladu sa Uredbom o planiranju rada i izvještavanju u radu Vlade FBiH, federalnih ministarstava i institucija. Također, Godišnji program rada za 2020. godinu ne sadrži sve predviđene podatke u skladu s članom 8. i 9. Zakona o federalnim robnim rezervama, niti je sačinjen Izveštaj o poslovanju federalnim robnim rezervama u skladu s članom 36. Zakona i članom 22. i 23. Uredbe.

Preporuke:

- *trogodišnji i godišnji plan rada i izvještaj o radu sačinjavati u skladu sa Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH;*
- *blagovremeno dostavljati Vladi FBiH prijedlog Godišnjeg programa rada federalnih robnih rezervi, u skladu s članom 7., 8. i 9. Zakona o federalnim robnim rezervama, kako bi se nakon donošenja realizovale planirane aktivnosti;*
- *izvještaj o poslovanju federalnim robnim rezervama sačiniti i dostaviti u skladu s članom 36. Zakona o federalnim robnim rezervama i članom 22. i 23. Uredbe o uslovima skladištenja, osiguranja, nabavke, prodaje, znavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama.*

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu Direkcija je sačinila i u utvrđenom roku dostavila nadležnim organima i institucijama, uz koje je priložena i Analiza iskaza – tekstualni dio, kako je to propisano odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH¹⁴.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2020. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 5.716 KM, koji se odnose na neporezne prihode, naplaćena potraživanja od fizičkih lica iz ranijih godina.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2020. godinu iskazani su rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 3.014.702 KM, što u odnosu na odobrena sredstva u iznosu od 4.692.124 KM predstavlja ostvarenje od 64,26%. Nerealizovani iznos odobrenih sredstva (1.677.422 KM) najvećim dijelom se odnosi na izdatke za nabavku stalnih sredstava (1.199.008 KM), te na izdatke za unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine (254.728 KM).

Strukturu rashoda i izdataka čine: izdaci za materijal i usluge u iznosu od 1.587.263 KM (52,65%), izdaci za nabavku stalnih sredstva u iznosu od 805.992 KM (26,74%), plaće, naknade i doprinosi u iznosu od 613.364 KM (20,34%) i drugi tekući rashodi u iznosu od 8.083 KM (0,27%).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 472.144 KM. Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 91.645 KM, a odnose se na: naknade za ishranu u toku rada (36.500 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla (21.659 KM), pomoć u slučaju smrti (11.388 KM), regres za godišnji odmor (9.054 KM), naknade za odvojeni život (9.000 KM), pomoć u slučaju bolesti (3.744 KM) i jubilarne nagrade (300 KM). U odabranom uzorku nisu konstatovane nepravilnosti.

Uvidom u obračun plaća i naknada plaća za mjesec april, septembar i decembar 2020. godine, konstatovali smo da obračun plaće nije u potpunosti vršen u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH¹⁵. Naime, ovim Zakonom utvrđeno je puno radno vrijeme zaposlenih od 40 sati sedmično. Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe¹⁶, koju je donijela Vlada FBiH utvrđeno je da sedmično radno vrijeme u federalnim organima državne službe, stručnim i drugim službama Vlade FBiH i drugim tijelima federalne uprave iznosi 40 sati i

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 17/06 i 93/15

raspoređuje se na pet radnih dana po osam sati. Prema Odluci, dnevni odmor u trajanju od 30 minuta čije korištenje utvrđuje rukovodilac organa uprave ne računa se u radno vrijeme od 40 sati. Uvidom u dokumentaciju i prema izjavi ovlaštene osobe, radno vrijeme u Direkciji je od 8⁰⁰ do 16⁰⁰ sati sa pauzom, a direktor nije donio posebnu odluku o radnom vremenu. Također, evidencija o radnom vremenu ne vodi se u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu¹⁷, jer nam nije prezentirana evidencija sa podacima o početku rada, završetku rada, vremenu i satima zastoja, prekida rada i slično. Direkcija nije uskladila svoje interne akte (Pravilnik o radnim odnosima) sa Odlukom Vlade FBiH o radnom vremenu.

Ocjenjivanje zaposlenih je izvršeno, a rješenja o ocjeni rezultata rada donesena su u februaru 2021. godine.

Preporuke:

- **donijeti odluku o radnom vremenu u skladu s Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe;**
- **evidenciju radnog vremena voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.587.263 KM. Strukturu ovih izdataka čine: izdaci za zakup skladišnog i poslovnog prostora (1.345.272 KM), ugovorene i druge usluge (155.465 KM), izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (26.631 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (21.121 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (14.286 KM), izdaci za tekuće održavanje (12.029 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (8.344 KM) i putni troškovi (4.115 KM).

Izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su u iznosu od 8.344 KM. Uvidom u izdate naloge za korištenje službenih automobila konstatovali smo da nisu u potpunosti popunjeni u skladu s članom 6. Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga i članom 7. i 10. Uredbe o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave FBiH (nedostaje evidencija o vremenu polaska i dolaska sa službenog puta, podaci o pređenom putu, točenje goriva neradnim danom kada u evidencijama ne postoje podaci o službenom putu). Ne možemo potvrditi da se sva vozila po završetku radnog vremena, odnosno po završetku radnih zadataka parkiraju na mjesta predviđena za parkiranje službenih vozila Direkcije.

Izdaci za zakup iskazani su u iznosu od 1.345.272 KM, što je za 4,45% više u odnosu na ostvarenje u 2019. godini (1.287.952 KM). Ovi izdaci odnose se na izdatke za zakup skladišnog prostora (1.344.219 KM), nastali po osnovu zaključenih ugovora o kvalitativnom i kvantitativnom skladištenju i obnavljanju robnih rezervi i na izdatke za zakup poslovnog prostora (1.053 KM). S obzirom da Direkcija raspolaže samo sa jednim skladištem, najveći dio robnih rezervi smješten je u zakupljenim skladištima.

Direkcija je u 2020. godini imala 33 zaključena ugovora o skladištenju i obnavljanju robnih rezervi, od kojih je devet zaključila u 2020. godini, osam na period od tri godine i jedan o privremenom skladištenju do kraja godine. Od ostalih ugovora dva su zaključena u 2017. godini (jedan ugovor na period od tri, a jedan na četiri godine), 11 ugovora zaključeno je u 2018. godini (deset na tri godine i jedan na dvije godine), a devet ugovora u 2019. godini (osam na tri godine i jedan na dvije godine). Kontrola faktura i vođenje evidencija predviđeni su Pravilnikom o kontroli i nadzoru skladištara, roba i usluga u Direkciji od 27. 2. 2020. godine. Ne možemo potvrditi da je Odjeljenje za robne rezerve u potpunosti vršilo kontrolu u skladu sa ovim Pravilnikom, da je kontrolisalo sve fakture na ime skladišnine (broj ugovora, količina, jedinična i ukupna cijena, period na koji se odnosi, ovjerene štambiljem sektora i potpisom lica koje je vršilo kontrolu), kako je propisano, s obzirom na to da smo tokom revizije utvrdili da se kontrola na ovakav način nije u potpunosti provodila, jer je npr. skladištar četiri mjeseca fakturisao po cijenama iz prethodnog ugovora, koje su bile veće od cijena utvrđenih novim ugovorom, a na fakturama se pozivao na stari ugovor, što je uneseno u Glavnu knjigu i sl.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Ugovorene i druge usluge iskazane su u iznosu od 155.465 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su izdaci za PDV (100.000 KM), izdaci za rad komisija (24.690 KM), te izdaci za usluge reprezentacije (6.045 KM).

Izdaci za rad u komisijama se najvećim dijelom odnose na isplate naknada članovima Savjeta Direkcije za održanih 12 sjednica (17.520 KM). Vlada FBiH je u skladu s članom 29. Zakona o robnim rezervama, imenovala predsjednika i šest članova Savjeta. Rješenjem Vlade FBiH o imenovanju, utvrđeno je pravo predsjednika i članova Savjeta na naknadu u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe¹⁸. Preostali iznos izdataka za rad u komisijama (7.440 KM), odnosi se na naknade članovima komisija za provođenje postupaka javnih nabavki, Komisije za provođenje redovnog popisa, Komisije za otpis i rashodovanje osnovnih sredstava i sitnog inventara, Komisije za izradu liste kategorija registraturne građe i Komisije za provođenje disciplinskog postupka. **Smatramo da su poslovi provođenja javnih nabavki, poslovi popisa, kao i poslovi otpisa i rashodovanja sredstava i inventara, redovni poslovi iz nadležnosti Direkcije, za koje zaposlenici primaju redovnu plaću.** S obzirom na to da su imenovani članovi komisija većinom zaposlenici Direkcije, konstatovali smo da obračun i isplata naknada po osnovu angažmana u komisijama nisu imali tretman plaće, kako je to propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak¹⁹. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavanju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav 2. tačka 4. Zakona o porezu na dohodak i obračunavaju se u skladu s članom 27. Zakona i članovima 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak²⁰.

Izdaci za usluge reprezentacije iskazani su u iznosu od 6.045 KM. Uvidom u račune dobavljača, konstatovali smo kako je više računa izdato izvan redovnog radnog vremena Direkcije i u dane vikenda, te da nisu sačinjeni izvještaji o svrsi korištenja eksterne reprezentacije, što nije u skladu sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama²¹ i Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima Direkcije. Uvidom u odabrani uzorak, konstatovali smo da se isplata troškova reprezentacije većinom vršila putem blagajne. Dobavljači za usluge reprezentacije nisu odabrani po posebnom režimu za neprioritetne usluge u skladu sa Aneksom II Dio B Zakona o javnim nabavkama.

Budući da na računima za reprezentaciju nije naveden kratak pisani izvještaj o svrsi korištenja, niti da su korisnici usluga institucije i organizacije predviđene podzakonskim i internim propisima, ne možemo potvrditi da su sredstva reprezentacije izvršena za namjene utvrđene Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima Direkcije.

Izdaci za PDV odnose se na plaćanje obaveza za PDV koje su najvećim dijelom utvrđene u postupku kontrole Uprave za indirektno oporezivanje. U svrhu izmirenja ovih obaveza, budžetom za 2020. godinu je odobren iznos od 100.000 KM, te je u istom iznosu izmiren dio obaveza za indirektno oporezivanje.

Preporuke:

- **kontrolu zaključenih ugovora o skladištenju i obnavljanju robnih rezervi vršiti u skladu s Pravilnikom o kontroli i nadzoru skladištara, roba i usluga u Direkciji;**
- **preispitati opravdanost isplate naknada članovima komisija u koje su angažovani zaposlenici za obavljanje redovnih poslova;**
- **obračun poreza i doprinosa na naknade nastale po osnovu nesamostalne djelatnosti vršiti na način propisan Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima;**
- **račune za reprezentaciju priznavati u skladu sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima Direkcije.**

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 03/18, 30/18 i 21/20

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/12

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 8.083 KM i odnose se na realizaciju sudskih presuda po tužbama iz radnog odnosa.

7.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 805.992 KM, od toga robne rezerve u iznosu od 801.509 KM i oprema u iznosu od 4.483 KM. Za vrijednost nabavljene opreme nije u potpunosti izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava. Za vrijednost robnih rezervi u iznosu od 702.000 KM izvršeno je povećanje stalnih sredstava i izvora istih, a za nabavku robnih rezervi u iznosu od 99.509 KM, povećanje robnih rezervi na poziciji stalnih sredstava i njihovih izvora izvršeno je u februaru 2021. godine, kada je primljena roba.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 11.214.971 KM i najvećim dijelom se odnose na sumnjiva i sporna potraživanja (9.221.251 KM), potraživanja za PDV (1.922.847 KM) i ostala potraživanja (659 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja se odnose na potraživanja za robu datu na skladištenje u periodu od 1999. godine do 2018. godine, od čega se na potraživanja od pravnih lica odnosi 9.086.303 KM, a od fizičkih lica 134.948 KM. **Ova potraživanja se vode po nabavnoj vrijednosti, ali je tržišna vrijednost daleko veća. Direkcija je poduzela propisane mjere za njihovu naplatu. S obzirom na to da Direkcija nije osigurala adekvatna sredstva osiguranja naplate, izvjesno je da se najveći dio ovih potraživanja neće moći naplatiti.** Kao sredstvo osiguranja roba datih na skladištenje, Direkcija je od skladištara prihvatila mjenice, iako je Uredbom na prvom mjestu propisano obezbjeđenje putem bankarskih garancija. Zbog navedenog Direkcija je preuzela i značajne rizike od gubitka imovine.

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 1.546.420 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu blokiranih novčanih sredstava kod Hercegovačke banke.

Preporuka:

- ***u cilju bolje zaštite imovine i smanjenje rizika od gubitka uskladištene robe, poduzeti aktivnosti na stvaranju uslova i obezbjeđenju kvalitetnijih sredstava osiguranja robnih rezervi od skladištara i ugovorima osigurati kvalitetnije klauzule njihove zaštite (garancija, hipoteka ili založnih prava).***

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima na 31. 12. 2020. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 29.414.354 KM (nabavne vrijednosti 29.669.734 KM, a ispravke vrijednosti 255.379 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

Strukturu nabavne vrijednosti stalnih sredstava čini oprema u iznosu od 279.929 KM, robne rezerve 29.389.060 KM i stalna sredstva u pripremi 745 KM.

Robne rezerve su u revidiranoj godini povećane za 702.000 KM, što se odnosi na nabavku pšenice.

Robne rezerve su smanjene za 402.952 KM (po Odluci Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine ustupljen je Crvenom krstu FBiH goveđi gulaš u iznosu od 255.913 KM i goveđi narezak u iznosu od 128.852 KM, a po Odluci Vlade FBiH od 3. 4. 2020. godine stavljeno na raspolaganje Federalnom štabu civilne zaštite sredstva za dezinfekciju u iznosu 5.395 KM, evaporaciju nafte u iznosu od 12.259 KM, te priznati gubici na robi prilikom prevoza i uzorke robe date na analizu u iznosu od 534 KM).

Direktor je u novembru 2020. godine imenovao Komisiju za rashodovanje stalnih sredstava i sitnog inventara, koja je sačinila izvještaj o sredstvima i sitnom inventaru koja se rashoduju, u kojem nisu

navedeni svi podaci o opremi koja se rashoduje (nabavna vrijednost, ispravka i sadašnja vrijednost). Sredstva koja se rashoduju nisu prenesena na opremu van upotrebe. Rashodovanje je izvršeno, a da direktor nije donio Odluku o rashodu, što nije u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.

Postupak zanavljanja robnih rezervi u 2020. godini nije evidentiran na poziciji stalnih sredstava (robne rezerve) i izvori stalnih sredstava, kao i povezanim kontima (ostala potraživanja i razgraničeni ostali prihodi).

Preporuke:

- *knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije;*
- *rashodovanje stalnih sredstava vršiti u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.*

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu 12.447.821 KM od čega su kratkoročne tekuće obaveze 5.324.880 KM, obaveze prema zaposlenim 54.981 KM i razgraničenja 7.067.960 KM.

Kratkoročne tekuće obaveze se odnose na obaveze za PDV iskazane u iznosu od 4.241.334 KM i obaveze prema dobavljačima u iznosu od 1.024.604 KM.

Obaveze za PDV su obračunate u postupku kontrole Uprave za indirektno oporezivanje (u daljem tekstu Uprava). Uprava je u junu 2008. godine donijela Rješenje o registraciji Direkcije kao obveznika PDV-a, te utvrdila da prava i obaveze po osnovu PDV-a teku od 1. 10. 2007. godine. Uprava je Rješenjem od 17. 1. 2017. godine Direkciji oduzela PDV broj, međutim postupak prestanka registracije nije okončan iz razloga što Direkcija ima neizmirenih obaveza i nisu ispunjeni uslovi za donošenje rješenja o prestanku registracije. **Budžetskim zahtjevom za 2020. godinu za izmirenje ovih obaveza traženo je 1.000.000 KM, od čega je odobreno 100.000 KM.**

Razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 9.741.199 KM i odnose se na naplaćene redovne prihode od 5.927.057 KM, razgraničene ostale prihode 3.215.358 KM i razgraničene prihode za namjenska sredstva od 598.785 KM.

Naplaćeni redovni prihodi i razgraničeni prihodi za namjenska sredstva se odnose na sumnjiva i sporna potraživanja i potraživanja za PDV. U 2020. godini je naplaćeno 5.716 KM.

Razgraničeni rashodi iskazani su u iznosu od 2.671.251 KM i odnose na obaveze za PDV.

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti prema Vladi FBiH u cilju izmirenja obaveza po osnovu poreza na dodanu vrijednost.*

7.2.4 Popis sredstava i obaveza

Direktor je donio Odluku o organizaciji i provođenju redovnog popisa stalnih sredstava, mjenica, zaliha sitnog inventara, potraživanja, obaveza i razgraničenja na dan 31. 12. 2020. godine i imenovao Komisiju za popis, 2. 12. 2020. godine. Prije popisa nije izvršeno usaglašavanje stanja iskazanih u pomoćnim evidencijama sa stanjem iskazanim u Glavnoj knjizi. Popis robnih rezervi izvršili su skladištari i Direkciji dostavili popisne liste, dok je popisna komisija popisala robe u vlastitom skladištu. Komisija je izvršila usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem robnih rezervi, te su za utvrđeni manjak/višak skladištara upućeni dopisi da se utvrđene razlike usklade, a dio gubitaka je priznat u skladu sa Uredbom o rasturu, kalu, kvaru i lomu na robama federalnih robnih rezervi, što je knjigovodstveno evidentirano u iznosu od 3.136 KM. Skladištar za gorivo kod koga je utvrđen manjak, dostavio je dokaz da je namiren manjak goriva (primka i izlaz robe od 12. 2. 2021. godine), a za prehrambene robne rezerve dostavljene su izjave da je namiren utvrđeni manjak.

Utvrđili smo da nije popisana oprema u pripremi, komisija nije izvršila popis svih obaveza i potraživanja (nisu popisana potraživanja za PDV iskazana u iznosu od 1.992.847 KM, već je priloženo obrazloženje pomoćnice direktora po pitanju PDV-a, sumnjiva i sporna potraživanja su popisana u iznosu manjem za 5.212 KM od iskazanog knjigovodstvenog stanja, popisani iznos obaveza prema dobavljačima i obaveza prema radnicima ne odgovara iskazanim stanjima u knjigovodstvu), te nisu popisana niti obrazložena iskazana stanja na pozicijama kratkoročnih razgraničenja u iznosu od 7.067.960 KM. Komisija je izvršila popis primljenih mjenica koje nisu iskazane na vanbilansnoj evidenciji. Komisija je predložila rashod određene opreme, sitnog inventara i autoguma. Direktor nije donio odluku o usvajanju popisa, niti druge odluke na osnovu prijedloga Komisije za popis.

S obzirom na navedeno, utvrđili smo da prije godišnjeg popisa nije izvršeno usaglašavanje stanja iskazanih u pomoćnim evidencijama sa stanjem iskazanim u Glavnoj knjizi, nije u potpunosti izvršen popis imovine i obaveza Direkcije, te da nije izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim. Dakle, popis imovine, obaveza i potraživanja nije izvršen u potpunosti skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.²²

Preporuke:

- **prije godišnjeg popisa izvršiti usaglašavanje stanja iskazanih u pomoćnim evidencijama sa stanjem iskazanim u Glavnoj knjizi;**
- **godišnjim popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu i obaveze, utvrditi iskazana stanja, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, te donijeti odluke u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.**

8. JAVNE NABAVKE

Plan nabavki za 2020. godinu - nabavke za mjesec juli Direkcija je donijela 7. 7. 2020. godine, te ispravke za mjesec juli, 9. 7. 2020. godine, kojim je prethodni Plan stavljen van snage. Plan nabavki za septembar – novembar donesen je 9. 9. 2020. godine, a ispravka ovog Plana 15. 9. 2020. godine, kojom je prethodni Plan stavljen van snage. Plan javnih nabavki za neprehrambene robe – ispravka br. 2., donesen je 5. 10. 2020. godine, a Izmjene plana za septembar – novembar, ispravke br. 3. , 4. 11. 2020. godine. Plan nabavki za novembar – decembar 2020. godine, donesen je 4. 11. 2020. godine i Plan nabavki u 2020. godini, ispravka br. 3. direktor je donio 17. 11. 2020. godine. Ovim planovima predviđena je nabavka samo robnih rezervi. Navedeno ukazuje da **Plan javnih nabavki za 2020. godinu nije donesen u skladu s članom 17. stav 2. Zakona o javnim nabavkama, i to najkasnije u roku 60 dana od dana usvajanja budžeta ili finansijskog plana, i ne sadrži sve propisane stavke. Internim aktom nije predviđeno donošenje mjesečnih planova nabavki.**

²² „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

Uvidom u prezentirane planove nabavki i dostavljene preglede planiranih i provedenih postupaka nabavki u 2020. godini, konstatovali smo da su planirane nabavke i obnavljanje robnih rezervi u iznosu od 3.048.073 KM, od čega nabavke robnih rezervi u iznosu od 1.962.804 KM, putem pet otvorenih postupaka i usluge skladištenja i obnavljanja i skladištenje robnih rezervi putem 15 postupaka po članu 8. Zakona o javnim nabavkama²³ (u daljem tekstu Zakon) iz Aneksa II dio B u iznosu od 1.085.269 KM. U navedenim iznosima uračunat je PDV. Planirane su, a nisu realizovane nabavke jestivog ulja, kristal šećera i dizel goriva. Također planirano je više postupaka obnavljanja i skladištenja dizel goriva, koje nisu realizovane. Nabavke putem direktnog sporazuma, nisu predviđene Planom nabavki.

Budžetom FBiH i Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu, odobrena su sredstva za nabavku robnih rezervi u iznosu od 2.000.000 KM i za skladištenje robnih rezervi 1.600.000 KM. Za nabavku opreme odobreni iznos od 10.000 KM, umanjen je na 5.000 KM. Prijedlog Godišnjeg programa rada Direkcija je 13. 7. 2020. godine dostavila Vladi FBiH, a Vlada FBiH usvojila 23. 7. 2020. godine, što je imalo za posljedicu da značajan iznos odobrenih sredstava nije realizovan u 2020. godini.

Prema prezentiranim podacima vrijednost ukupno zaključenih ugovora iznosi 1.453.252 KM, od toga na osnovu dva otvorena postupka (801.509 KM), 22 direktna postupka javnih nabavki (34.817 KM), dok je po posebnom režimu iz Aneksa II dio B provedeno osam postupaka (626.927 KM). Izvršen je uvid u dva otvorena postupka, pet postupaka iz Aneksa II dio B, dva direktna sporazuma, a ostali direktni sporazumi testirani su kroz reviziju izdataka za materijal i usluge. Od provedenih direktnih sporazuma najznačajniji su servisiranje audija (6.903 KM), nabavka kancelarijskog materijala (3.331 KM), nabavka dva računara (3.309 KM), obavezno i kasko osiguranje tri auta (3.163 KM), servisiranje viljuškara (2.525 KM), nabavka zimskih guma (1.870 KM) i dr.

Revidiranjem postupaka nabavki, utvrdili smo sljedeće:

Otvoreni međunarodni postupak nabavke merkantilne pšenice u količini od 1.500.000 kg pokrenut je Odlukom o pokretanju otvorenog postupka, 17. 8. 2020. godine. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je **512.800 KM, bez PDV-a (599.976 KM sa PDV-om)**. Objavljeno je 4. 9. 2020. godine. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je Komisija, 27. 10. 2020. godine sačinila Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda u kome je konstatovala da su za predmetnu nabavku pristigle dvije ponude, te s obzirom na to da su oba ponuđača dostavila ponude sa cijenom iznad procijenjene vrijednosti od kojih je jedna u vrijednosti od 702.000 KM, a druga u vrijednosti od 710.775 KM, predložila direktoru da donese odluku o poništenju postupka. Međutim, iako je Komisija predložila da se postupak poništi, direktor je 29. 10. 2020. godine, donio Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, obrazlažući donošenje ove Odluke, da je predmet nabavke roba berzanskog sezonskog karaktera, te da zbog stabilnosti tržišta pšeničnog brašna u BiH, prihvata ponudu povoljnijeg ponuđača. Kupoprodajni ugovor sa dobavljačem „Poljoprivrednik“ d.o.o. Derventa u vrijednosti 702.000 KM zaključen je 24. 11. 2020. godine. U skladu sa ugovorom robu je trebalo isporučiti u roku od 15 dana od potpisivanja, a Potvrda o uskladištenju robe robnih rezervi skladištar je sačinio 16. 12. 2020. godine.

Na ovaj način je pšenica, procijenjene vrijednosti od 599.976 KM koja je utvrđena Odlukom o pokretanju postupka, nabavljena i plaćena u iznosu od 702.000 KM (0,468 KM/kg), što je za 102.024 KM više od procijenjene vrijednosti. Članom 9. Uredbe utvrđeno je da se nabavka robnih rezervi vrši u vrijeme sezone, kada je cijena robe najniža, a Godišnjim programom rada Direkcije, koji je usvojila Vlada FBiH, predviđena je nabavka navedene količine pšenice u iznosu od 600.000 KM. Prema članu 69. Zakona o javnim nabavkama, utvrđeno je da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak javne nabavke i u slučaju kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava, što je slučaj kod ove nabavke. Stoga ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora za nabavku pšenice iznad procijenjene vrijednosti u iznosu od 102.024 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je Ugovor o kvalitativnom i kvantitativnom skladištenju i obnavljanju merkantilne pšenice u količini od 1.500.000 kg, direktor Direkcije potpisao 2. 11. 2020. godine, a skladištar 9. 11. 2020. godine (prije nego što je zaključen Kupoprodajni ugovor sa dobavljačem o nabavci merkantilne pšenice), kojim je utvrđeno da je sastavni dio ugovora Potvrda o

²³ „Sl. glasnik BiH“, br. 39/14

usklađivanju kompletne količine robe, a da će se fakturisanje usluge skladištenja i obnavljanja vršiti od dana preuzimanja, odnosno uskladištenja kompletne količine pšenice. Cijena usluge skladištenja i obnavljanja je 115,3972 KM za 1.500.000 kg, dnevno. Prezentirana je Potvrda o uskladištenju robe robnih rezervi od 16. 12. 2020. godine, kao i račun i otpremnica od 10. 12. 2020. godine, na kojima je navedeno da je kompletna količina isporučena 7. 12. 2020. godine, za što nije dostavljen dokaz. Skladištar je za decembar fakturisao iznos od 3.000 KM, što je uneseno u Glavnu knjigu, što znači za 26 dana skladištenja, što nije u skladu sa zaključenim ugovorom i dostavljenom dokumentacijom o skladištenju.

Nabavka 900 vreća za spavanje započeta je donošenjem Odluke o pokretanju otvorenog postupka, 5. 11. 2020. godine, procijenjene vrijednosti 85.500 KM bez PDV-a. Vreće za spavanje su predviđene u Planu nabavki od 4. 11. 2020. godine i Godišnjim programom rada Direkcije, iako je Direkcija na zalihima imala određenu količinu ove robe. Prema Zakonu o federalnim robnim rezervama, federalne robne rezerve čine osnovni poljoprivredni proizvodi i određeni industrijsko-neprehrambeni proizvodi (sirovine, reprodukcioni materijal, derivati nafte, lijekovi-humani i veterinarski, sanitarni materijal i medicinsko-veterinarska sredstva). U Planu nabavki nije utvrđen razlog nabavki vreća za spavanje i za koje namjene se nabavljaju. Tendersku dokumentaciju preuzela su 24 ponuđača, a pristigle su tri ponude, od kojih dvije formalno - pravno ispravne. Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, direktor je donio 28. 12. 2020. godine. Kupoprodajni ugovor zaključen je 29. 1. 2021. godine sa „FIRMUS“ d.o.o. Gradačac u vrijednosti od 99.509 KM, a račun je ispostavljen 29. 1. 2021. godine. Roba je primljena u skladište 3. 2. 2021. godine, a plaćena 4. 2. 2021. godine.

I pored toga što je Kupoprodajni ugovor zaključen 29. 1. 2021. godine i isti dan ispostavljena faktura, evidentiranje je izvršeno u Glavnoj knjizi 31. 12. 2020. godine, što znači da izdatak i obaveza u iznosu od 99.509 KM nisu priznati u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu kada su nastali. Ovo je imalo za posljedicu da su izdaci i obaveze u finansijskim izvještajima za 2020. godinu precijenjeni za 99.509 KM.

Postupke javne nabavke usluga skladištenja i obnavljanja robnih rezervi Direkcija je provodila prema članu 8. Zakona o javnim nabavkama (ugovori na čiju se dodjelu primjenjuje poseban režim), koji za predmet javne nabavke ima usluge iz Aneksa II dio B Zakona. Prezentiran je odgovor Agencije za javne nabavke na upit o primjeni Zakona o javnim nabavkama iz 2015. godini (upit je poslat e-mailom i nije nam prezentiran), koji je primjenjivala Direkcija prilikom izbora dobavljača za skladištenje i obnavljanje robnih rezervi, u kome je navedeno da su **Usluge skladištenja i čuvanja sadržane u Aneksu II Dio B Zakona o javnim nabavkama u kategoriji 11-Ostale usluge**. Ove usluge se odnose na ugovore na čiju dodjelu se primjenjuje poseban režim, a postupak dodjele ugovora utvrđen je Pravilnikom o dodjeli ugovora o uslugama iz Aneksa II Dio B²⁴. Također, prezentirano je i Rješenje Ureda za razmatranje žalbi od 26. 3. 2020. godine, kojim je usvojena žalba ponuđača i poništen postupak skladištenja i obnavljanja jestivog suncokretovog ulja. **Kao najbitnija povreda navedeno je to što je Direkcija postupak provela na način što je tražila usluge skladištenja i čuvanja, što predstavlja jedinu mogućnost za provođenje postupka u skladu sa Aneksom II Dio B, ali je samoinicijativno u ugovoru dodala i obnavljanje količina roba primljenih na čuvanje, koje nikako nije moglo biti obuhvaćeno neprioritetnim postupkom. Traženi predmet nabavke ne predstavlja samo skladištenje robe, već znatno šira ovlaštenja koja izabranom ponuđaču daju pravo raspolaganja i upravljanja robom, te obavezu održavanja rokova trajanja, što nije slučaj kod usluga skladištenja i čuvanja. Tenderska dokumentacija nije usklađena sa Zakonom, jer postupak nije proveden u skladu sa definisanom procedurom za predmetnu vrstu ugovora, s obzirom na to da nije dozvoljeno provođenje neprioritetnog postupka za sve usluge koje se odnose na raspolaganje, održavanje, obnavljanje ili upravljanje imovinom, što obaveza obnavljanja predstavlja.**

---

²⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 104/14

Također, uvidom u dokumentaciju u uzetom uzorku utvrdili smo da je u Pozivu za dostavljanje ponuda za javnu nabavku usluga iz Aneksa II dio B) Zakona koje se odnose na nabavku usluga skladištenja i obnavljanja, kod uslova koje ponuđač treba ispuniti, navedeno da će se u skladu s članom 45. Zakona, ponuda ili zahtjev za učešće odbaciti ukoliko ponuđač nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem penzionog i invalidskog osiguranja i zdravstvenog osiguranja u skladu sa važećim propisima, a kao dokaz o ispunjenosti uslova, potrebno je dostaviti uvjerenje nadležnih institucija, kojim se potvrđuje da je ponuđač izmirio dospelje obaveze. I pored navedenog, Komisija za provođenje postupka u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda je navela, da ponuđači ispunjavaju sve uslove tenderske dokumentacije, da su ponude formalno-pravno ispravne i sa dva ponuđača zaključeni su ugovori o skladištenju, iako dug po osnovu javnih prihoda kod jednog iznosi 78.842 KM, a kod drugog 1.532.917 KM. **I pored toga što nisu ispunjeni utvrđeni uslovi, sa ponuđačima su zaključeni ugovori o skladištenju i obnavljanju robnih rezervi, što nije u skladu sa Zakonom o javnoj nabavci i Pozivom za dostavljanje ponuda za javnu nabavku.**

Ugovore o skladištenju i obnavljanju robnih rezervi Direkcija je provodila u skladu sa Aneksom II Dio B Zakona o javnim nabavkama. Ne možemo potvrditi opravdanost primjene ovog postupka s obzirom na to da se samo usluge skladištenja i čuvanja mogu odnositi na neprioritetne usluge, čija nabavka se može provoditi u skladu sa Aneksom II Dio B Zakona o javnim nabavkama, ali obnavljanje količina roba primljenih na čuvanje nije moglo biti obuhvaćeno ovim postupkom jer ne predstavlja neprioritetne usluge čija nabavka se provodi u skladu s ovim postupkom. Traženi predmet nabavke skladištenja i obnavljanja ne predstavlja samo skladištenje robe, već znatno šira ovlaštenja koja izabranom ponuđaču daju pravo raspolaganja i upravljanja robom, te obavezu održavanja rokova trajanja, što nije slučaj kod usluga skladištenja i čuvanja.

Plan javnih nabavki nije donesen i objavljen u skladu s članom 17. stav 2. Zakona o javnim nabavkama u utvrđenom roku i ne sadrži sve propisane podatke, te se nije pratila realizacije zaključenih ugovora o skladištenju robe kod ispostavljenih faktura za skladištenje roba.

Preporuke:

- *rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;*
- *obnavljanja robnih rezervi vršiti po postupcima, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a ugovore zaključivati sa ponuđačima koji dostave dokumentaciju, u skladu s traženom tenderskom dokumentacijom;*
- *Plan javnih nabavki objaviti u skladu s članom 17. stav 2. Zakona o javnim nabavkama i sa svim propisanim podacima.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima nadležnog Sektora za pravne i opće poslove, zaključno sa 31. 12. 2020. godine, Direkcija je pokrenula tužbe i vodi 30 postupaka protiv pravnih i fizičkih osoba za koje su donesene sudske presude i pravosnažne sudske presude u vrijednosti od 12.268.482 KM (bez kamata). Najveći dio u iznosu od 12.147.892 KM, odnosi se na potraživanja od devet skladištara za robne rezerve, nastala u periodu od 1999. do 2018. godine. Direkcija je ovim skladištarama povjerila robe iz robnih rezervi na skladištenje, po ugovorima, a kao sredstvo osiguranja od istih uzela mjenice. Isti su povjerene robe potrošili, a nisu ih obnovili, radi čega ih je Direkcija tužila. Problem je što Direkcija, u cilju zaštite ove imovine, nije obezbijedila kvalitetnija sredstva osiguranja. Iako su presude pravomoćne i izvršne, nije ih moguće provesti, s obzirom na to da ne postoji mogućnost naplate. Presude u vrijednosti od 120.590 KM odnose se na presude protiv zadruga i poljoprivrednih proizvođača, po osnovu naknade duga po ugovorima, uglavnom za repromaterijal. Ova potraživanja Direkcija vodi kao sumnjiva i sporna i u poslovnim knjigama evidentirana su po nabavnoj vrijednosti u iznosu od 9.221.251 KM, u skladu sa računovodstvenim politikama.

Na datum bilansa protiv Direkcije su donesene pravosnažne sudske presude u iznosu od 50.784 KM, bez kamata po osnovu razlike plata i naknada troškova zaposlenih.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Direkcija je 27. 9. 2021. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Dostavljeni su komentari koji se odnose na sačinjavanje tenderske dokumentacije za izbor skladištara, uspostavu i implementaciju sistema internih kontrola prema COSO modelu, donošenje godišnjeg plana i primjenu Odluke Vlade FBiH o radnom vremenu i vođenja evidencija o radnom vremenu.

Direkcija je prihvatila preporuke date u Nacrtu izvještaja i navela da će postupiti po njima, te o implementaciji obavijestiti Ured za reviziju, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH. Posebno je navedeno da će u skladu sa datim preporukama promijeniti dosadašnji način izrade tenderske dokumentacije, nacrtu ugovora i ugovora za izbor skladištara, pristupiti uspostavi i implementaciji sistema internih kontrola prema COSO modelu, te primjenjivati Odluku Vlade FBiH o radnom vremenu u federalnim organima državne službe i voditi evidencije u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Nismo prihvatili komentar u vezi donošenja godišnjeg plana, s obzirom na to da se radi o obavezi koja je utvrđena Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju**

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Kimeta Bihorac – voditeljica tima

Rubina Tanović – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu					
Naziv institucije: Federalna direkcija robnih rezervi					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	0	5.716	13.579	5.716	-
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	0	0	0	-
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	-
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	-
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	-
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	-
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	-
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	-
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	-
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	-
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	-
8. Ostali porezi	0	0	0	0	-
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	5.716	13.579	5.716	-
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	-
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	0	0	0	0	-
Ostali prihodi od imovine	0	0	0	0	-
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	-
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	-
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	-
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	0	5.716	13.579	5.716	-
Administrativne takse	0	0	0	0	-
Sudske takse	0	0	0	0	-
Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	-
Ostale budžetske naknade i takse	0	0	0	0	-
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	0	0	0	0	-
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	0	5.716	13.579	5.716	-
Neplanirane uplate – prihodi	0	0	0	0	-
Novčane kazne	0	0	0	0	-
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	-
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	0	-
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	-
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	-
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	-
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	-
16. Donacije	0	0	0	0	-
II RASHODI (od 1 do 7)	2.687.124	2.208.710	2.173.397	-478.414	82,2

1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	569.764	563.789	541.255	-5.975	99,0
	Bruto plaće i naknade plaća	484.400	472.144	456.251	-12.256	97,5
	Naknade troškova zaposlenih	85.364	91.645	85.004	6.281	107,4
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	50.860	49.575	47.907	-1.285	97,5
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.985.100	1.587.263	1.556.438	-397.837	80,0
	Putni troškovi	7.000	4.115	9.218	-2.885	58,8
	Izdaci za energiju	2.000	0	14	-2.000	0,0
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	15.000	14.286	14.175	-714	95,2
	Nabavka materijala i sitnog inventara	9.000	21.121	5.207	12.121	234,7
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	49.600	8.344	13.302	-41.256	16,8
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	1.600.000	1.345.272	1.287.952	-254.728	84,1
	Izdaci za tekuće održavanje	35.000	12.029	39.673	-22.971	34,4
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	55.000	26.631	24.504	-28.369	48,4
	Ugovorene i druge posebne usluge	212.500	155.465	162.393	-57.035	73,2
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	81.400	8.083	27.797	-73.317	9,9
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Tekući transferi pojedincima	0	0	0	0	-
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Subvencije javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	-
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
	Drugi tekući rashodi	81.400	8.083	27.797	-73.317	9,9
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	-
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	-
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	-
	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0	0	-
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	0	0	0	0	-
7.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	-
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-2.687.124	-2.202.994	-2.159.818	484.130	82,0
	III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	0	0	0	0	-
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	-
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	-
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	-
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.005.000	805.992	1.966.488	-1.199.008	40,2
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	-
	Nabavka građevina	0	0	0	0	-
	Nabavka opreme	5.000	4.483	5.827	-517	89,7
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.000.000	801.509	1.960.661	-1.198.491	40,1
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	0	0	0	0	-
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	-
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	0	0	0	0	-
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	0	0	0	0	-
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	-
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	-

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	-
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	-
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	-
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	-
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	-
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	-
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	-
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	-
	Vanjske otplate	0	0	0	0	-
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	-
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	-
	Otkup duga	0	0	0	0	-
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	-
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	0	0	0	-

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu odobrilo 2. 3. 2021. godine.

Rukovodilac
Tončo Bavrka

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine			
Naziv institucije: Federalna direkcija robnih rezervi			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	13.935.198	13.733.470	101
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	344	431	80
2. Vrijednosni papiri	0	0	-
3. Kratkoročna potraživanja	11.214.971	11.218.603	100
4. Kratkoročni plasmani	1.546.420	1.546.420	100
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	1.121.388	907.859	124
6. Zalihe materijala i robe	0	0	-
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	-
8. Kratkoročna razgraničenja	52.075	60.157	87
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	29.414.355	29.121.122	101
9. Stalna sredstva	29.669.734	29.373.702	101
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	256.379	252.580	101
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	29.414.355	29.121.122	101
12. Dugoročni plasmani	0	0	-
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	-
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	-
15. Vrijednosni papiri	0	0	-
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	-
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	-
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	-
UKUPNO AKTIVA (A+B)	43.349.553	42.854.592	101
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	12.447.821	12.246.093	102
19. Kratkoročne tekuće obaveze	5.324.880	5.223.202	102
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	-
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	-
22. Obaveze prema zaposlenicima	54.981	51.549	107
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	-
24. Kratkoročna razgraničenja	7.067.960	6.971.342	101
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	-
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	-
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	-
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	-
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	30.901.732	30.608.499	101
28. Izvori stalnih sredstava	29.414.355	29.121.122	101
29. Ostali izvori sredstava	0	0	-
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	-
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	1.487.377	1.487.377	100
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	-
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	43.349.553	42.854.592	101

Na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“, u skladu s propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune, iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine odobrilo 2. 3. 2021. godine.

Rukovodilac
Tončo Bavrka